

İLHAM KAYNAĞIM KESSLER HOCA

Bahir Ersoy

Teksif Başkanı

İstanbulun sisli bir akşam üzeri idi. Arkadaşlardan birisi «Ersoy, haydi konferansa gidelim» dedi. Hâkim duruşlu bir hatip konuşuyordu. Yanında genç bir tercüman vardı. Hatibin her hâli bana sevgi telkin ediyordu. Konu çekici, ifade sürükleyici idi. Belliki bu adam halkı dile getiriyordu. İşçilerin kim olduklarını çok iyi biliyor, onlara tarihten ışıklar tutarak nasıl sendikalaşacaklarını anlatıyordu. Kendisini hayranlıkla dinledim. Ondan sonra kendisini konferansları ve yazıları ile adım adım takip ettim. İşte ben Ord. Prof. KESSLER'i böyle tanıdım.

O sıralarda Türk İşçi Sendikacılığı henüz kuruluş halinde idi. Bizler yeni doğan bu çocuğu kötürümleştirmek için harekete geçenlerin karşısında nasıl bir tabye ile mücadele edeceğimizin muhasebesini yapmakla meşgulduk. İşçi sendikası ne idi? İşçi sendikalarının topluma ne gibi hizmetleri olabilirdi? İşçilerin toplum içindeki mevkileri ne idi? Bu ve daha bir çok soruları, halk efkârına karşı cevaplandırmak zorunda idik. Eğer bu işi metodlu bir şekilde yapmazsak, durumumuz gittikçe güçleşecekti. Zira biz sendikacılar Türk cemiyetinden ayrı bir yaratık gibi gösterilmek isteniyorduk. Nitekim bu hâl uzun müddet de böylece devam edip gitmiştir. Bu konunun savunmasında bize yardımcı olacağına inandığım KESSLER hocanın (İÇTİMAİ SİYASET) adlı kitabına başvurduğum: «Emeklerinden başka hiç bir şeye malik olmayan işçiler ve müstahdemler için hür bir koalisyon hakkının ve bu hakkı bahşeden hukukun ehemmiyetini, mübalâğaya düşmekten asla korkmaksızım alabildiğine büyültmek mümkündür: Ancak ve ancak kendi kendine yardım etmek isteyen ve bunda muvaffak da olan bir insan, tam ve kâmil bir insan telâkki edilir. Ve koalisyon hürriyetine ve hür matbuata malik olan bir halk da gerçekten hür bir halk sayılabilir. Hususiyle çocukları, gençleri ve kadınları hedef tutan koruyucu mahiyetteki kanunlar kıymetli ve lüzumlu kanunlardır.

Bundan şüphe etmemek gerekir. Ancak hür bir koalisyon hakkı, en mükemmel hâmi mevzuatın ihtiva ettiği yüzlerce maddelere nazaran çok daha emin ve çok daha fazla terakki hamlelerini mümkün kılarlar. Ancak, zabıtaban, kanunlardan ve idari makamlardan hiçbir mümanaat görmeksizin kendi meslek arkadaşları ile serbest bir şekilde birleşebilen ve toplantılarda, matbuata kendi alâka ve menfaatlerini müdafaa etmek hakkına sahip bulunan işçilerdir ki, kendilerini devletin aynı haklara sahip vatandaşları ve cemiyetin hür ve müstakil azası olarak hissedebilirler. Hür organizasyonların canlı ve hareketli hayatını henüz tanımamış bulunan ve kendi kendine enerjik ve müessir bir şekilde yardım etmek fikrinin henüz doğmamış olduğu memleketlerde hür koalisyon hakkının haiz olduğu ehemmiyete ne kadar yüksek sesle iaret edilse yine azdır». (Sayfa. 40 Çeviren Doç. Dr. ORHAN TUNA). Tekrar tekrar okuduğum bu ve buna benzer fikirleri ile Onun deha kaynağında en sıkıntılı anlarımda sükûnumu bulduğumu belirtmeyi kadirşinaslık sayarım. İşte bu bana bir anahtar olmuştur.

Yine o zamanlarda: Bu sendikacılar ne istiyorlar? diye sık sık sorulan bir suali şöyle cevaplandırıyordu: (... İnsan karşı iş-tiyak duyar, düzenlenmiş emniyete karşı iş-tiyak duyar ve kendisi tarafından meydana getirilmiş içtimai nizam dahilindeki hürriyete karşı iş-tiyak duyar. Bu arzu ve iş-tiyak, münferit insanlar için olduğu gibi, bütün insan gurupları, sınıfları ve organizasyonları için de varittir. Bütün beşer tarihi hak için düzenlenmiş emniyet için ve iç-timaî nizam dahilindeki hürriyet için sonu gelmeyen bir savaştır..... Bu mücadelede kapitalist cemiyetlerde tekrar müşahede ediyoruz. Bu birlikler; yeni bir iş hukuku için, yeni sendika hukuku için, bir kooperatif hukukunun meydana gelmesi için, eski mahkemelere nazaran daha çabuk, daha ucuz ve daha kompetan olarak haklarının elde edilmesine yardım edecek iş mahkemelerinin kurulması için yani kendilerine ve çocuklarına yeni ve daha iyi bir hukuk nizamının sağlanması uğruna savaşıyorlar. Keza bunlar, içtimai sigorta hukuku için, serbest siyasî seçim hakkı için, serbest toplanma hakkı ve fikirlerini serbest matbuatta serbestçe ifade edebilmek için mücadele ediyorlar.

..... Hukuk uğruna mücadelenin yambaşında yaşama emniyeti için mücadele gelmektedir. Düşünen herkes yalnız bu gün için değil, istikbal için de kendisinin ve ailesinin emniyetini arar; fakat sadece yiyecek, giyecek ve mesken emniyeti değil, aynı zamanda hastalık,

ihhtiyarlık, malûliyet ve iktisadî krizlerdeki kötü zamanlarının da emniyet altına alınmasını ister. Zamanımızda işçi ve müstahdemlere bu emniyeti sağlamaya yardım edecek olan işçi sendikalarıdır. Nitekim bir çok memleketlerde bu hedeflere müessir surette varılmaya bu teşekküller yardım etmişlerdir. Bu, anlaşılır ve haklı bir gayedir. İnsanlar her devirde yaşama emniyetlerinin artması için savaşmışlardır.

..... Bizler hudutsuz hürriyet ve taşkınlık istemiyor, fakat sadece bizzat yaratılan içtimai nizam dahilindeki hürriyeti istiyoruz. Ancak, asla sarfınazar edemeyeceğimiz ve icabında uğruna hayatımızı da fedadan çekinemeyeceğimiz hürriyetler yok değildir: Tefekkür ve iman hürriyeti, yazı ve konuşma hürriyeti, keyfi tevkiflere ve polis tecavüzlerine karşı hürriyet. Fertler için mevzubahis olan şeyler, guruplar, birlikler, işçi ve müstahdem sendikaları için de varıttir. Toplanma hürriyeti olmaksızın, neşir hürriyeti, müteşebbisler ve idarî makamlarla müzakere hürriyeti, idarî muhtariyet ve azaları ile serbestçe fikir teatisi mümkün olmaksızın bu teşekküller ne mevcudiyetlerini idame edebilir, ne de başarı gösterebilirler. (İşçi sendikalarının vazifeleri ve karşılaştıkları güçlükler. «Tercüme eden: Dr. Ekmel Zadi İÇTİMAİ SİYASET KONFERANSLARI 1948»)

Evet, O, biz sendikacılara fikir kaynağı olmuştı.